
4

Vragenuur

Vragenuur

Vragen Koekkoek

Vragen van het lid Koekkoek aan de staatssecretaris Openbaar Vervoer en Milieu over **het bericht "Elektrisch rijden fors duurder dan op benzine: 'Verduurzaming op de weg stokt'"**.

De voorzitter:

Dan verwelkomen wij de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat. Fijn u weer te zien. Ik geef graag het woord aan mevrouw Koekkoek van de fractie van Volt voor het stellen van een vraag.

Mevrouw Koekkoek (Volt):

Dank, voorzitter. Elektrisch rijden wordt over twee weken, zodra het nieuwe jaar van start gaat, ruim 13% duurder. Een kilometer elektrisch rijden kost straks €0,76, vergeleken met €0,67 voor een kilometer rijden in een benzineauto. Voor iemand die dagelijks naar zijn werk rijdt of voor een ondernemer die van klant naar klant rijdt, lopen de dagelijkse kosten dus enorm op wanneer je elektrisch rijdt. Niet voor niets wordt er aan de noodbel getrokken. De overstap naar elektrisch rijden stagneert. Dat is de omgekeerde wereld, want juist de duurzaamste optie zou de goedkoopste optie moeten zijn, niet alleen omdat het verduurzamen van de mobiliteitssector ontzettend helpt bij het bereiken van de klimaatdoelen, maar ook omdat de gezondheid van Nederlanders enorm vooruitgaat als er minder vervuilende stoffen vrijkomen door ons dagelijks vervoer. Laaghangend fruit voor dit kabinet, zou je dus denken, als elektrisch rijden de makkelijkste keuze wordt, want zowel ons klimaat als onze volksgezondheid is daarbij gebaat. Maar het is voor veel mensen en ondernemers al te duur om de overstap naar elektrische vervoermiddelen te maken, en nu wordt het ook nog duurder om erin te rijden. Het is logisch dat mensen die groene keuze niet meer maken, want als je het niet kunt betalen, dan heb je die keuze niet. Mijn eerste vraag aan de staatssecretaris is dus eigenlijk een simpele. Wat gaat de staatssecretaris doen om ervoor te zorgen dat die groene keuze wel weer de goedkoopste en de makkelijkste wordt?

De voorzitter:

Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Jansen:

Dank, voorzitter. Dank aan mevrouw Koekkoek van Volt voor het agenderen van dit onderwerp en voor de vraag die zij stelt. Wat ga ik daaraan doen? Daar kan ik het volgende over zeggen. Het kabinet erkent dat de wijziging van de voorgestelde tariefkorting in de motorrijtuigenbelasting ten opzichte van de Voorjaarsnota niet bijdraagt aan de voorspelbaarheid van beleid voor burgers en bedrijven en aan betrouwbaar bestuur. Tegelijkertijd is het kabinet er ook verantwoordelijk voor dat de overheidsfinanciën op orde blijven. Dit hoort ook bij goed en betrouwbaar bestuur. De doelstelling van verduurzamen is belangrijk, maar moet

wel worden afgewogen tegen de haalbaarheid binnen de begroting. Het kabinet acht het niet wenselijk om dit op te lossen door de lasten voor andere burgers en bedrijven te verhogen en heeft er daarom voor gekozen om de tariefkorting te versoberen. Hoewel deze lager wordt dan eerder aangekondigd, wordt hiermee nog steeds deels gecompenseerd voor het technisch meergewicht van een emissievrije personenauto. Bij de Voorjaarsnota van 2025 — dat is mijn antwoord richting mevrouw Koekkoek — zal de hoogte van de tariefkorting opnieuw door het kabinet worden gewogen. Tot die tijd zal ik het daarbij moeten laten.

Mevrouw Koekkoek (Volt):

Uiteraard dank aan de staatssecretaris voor de eerste beantwoording. Als ik het simpeler samenvat, zegt de staatssecretaris eigenlijk: "Ik moet uitkomen met de begroting. Er is nu niet meer geld dan dat er is. We maken andere politieke keuzes." Dat kan natuurlijk. Dat klinkt allemaal hartstikke redelijk, maar ik vind het dan heel zorgelijk dat je over die hele linie van mobiliteit ziet dat de meest groene keuze de moeilijkste wordt; de trein wordt duurder; de overbindingen worden slechter. Het kabinet heeft ervoor gekozen om de subsidies voor elektrisch rijden niet alleen nagenoeg af te schaffen, maar dat ook versneld te doen. Ook dat is een politieke keuze. Ik zie eigenlijk dat de meest concrete keuze die nu vanuit dit kabinet op mobiliteit gemaakt wordt, is dat er vanaf Schiphol meer gevlogen mag worden. Dat staat natuurlijk haaks op de klimaatambities van dit kabinet, maar ook haaks op de ambitie dat je eigenlijk iedereen die vrije keuze wil laten. Dus ik wil toch wel aan de staatssecretaris vragen waarom dan gekozen wordt voor het sneller afbouwen van stimuleringsmaatregelen, want dat komt natuurlijk boven op die hogere afschrijfkosten voor elektrische auto's, het introduceren van een motorrijtuigenbelasting voor elektrische auto's en de aanschafprijs die gemiddeld sowieso hoger ligt. Het lijkt er dus op dat er een stapeling is tegen elektrisch rijden. Waarom is die keuze voor versnelling genomen?

Staatssecretaris Jansen:

De keuze is puur een financiële overweging, zoals ik net in mijn eerste betoog richting mevrouw Koekkoek van Volt zei. Daarnaast gaat de markt voor tweedehands elektrische auto's gelukkig wel een boost krijgen, want de auto's die vier jaar geleden in de lease zijn gegaan, lopen zo'n beetje eind dit jaar, begin komend jaar af. Dat zal een enorme boost voor de tweedehandsautomarkt zijn. Het is inderdaad zo dat een nieuwe elektrische auto op dit moment duurder is dan een gewone auto. Aan de andere kant hebben wij als kabinet volgens mij ook afgesproken dat wij streven naar 100% emissievrij in 2030. Maar het doel moet bereikt worden in 2035. Tot die tijd zal er dus inderdaad sprake zijn van een speelveld waarbinnen mensen de keuze moeten maken welk type auto zij prefereren.

Daarbij wil ik ook opmerken dat Nederland wel koploper is als je kijkt naar de cijfers. Er rijden relatief heel veel Nederlanders elektrisch; dat is 5,5%. Het enige land binnen Europa waar dat hoger is, is Denemarken met 10,5%. Alle andere landen om ons heen zitten een stuk lager. Wat dat betreft doen wij het als Nederland dus hartstikke goed, maar het is inderdaad vanwege onder andere de financiële overwegingen voor mensen wel lastiger geworden. Dat klopt.

Mevrouw Koekkoek (Volt):

Het is natuurlijk mooi dat je meedenkt en zegt: we maken politieke keuzes en voor andere mensen wordt het nu goedkoper. Het probleem ligt eigenlijk ook een beetje in het antwoord van de staatssecretaris. Hij zegt terecht: Nederland is eigenlijk heel goed behept. Gelukkig maar! We hebben een goede dekking wat betreft de laadpalen. Het is dus ook echt oké om elektrisch te rijden in Nederland. Dat doen we goed, net als Denemarken. Maar dan moet je wel toe naar het stimuleren van mensen om op tijd over te stappen, en niet pas in 2035. Dat doe je als overheid niet alleen door voorspelbaar beleid neer te zetten, maar ook door langdurig beleid neer te zetten. Dus ik wil nu door naar een oplossing, ook omdat ik hoop dat de staatssecretaris de handreiking die ik doe ook aanpakt. Je kunt natuurlijk als overheid bepaalde subsidies, die nu teruggedraaid worden, nog wel uitschrijven. We hebben daar zelf een voorstel voor gedaan: herintroduceer niet de rode diesel, maar ga door met die subsidies. Maar je kan ook toe naar het weer verlagen van de wegenbelasting voor elektrische voertuigen. Dat is een ander voorstel. Ik vraag me af hoe de staatssecretaris daarnaar kijkt. Dan kom je wel uit in je begroting, maar stimuleer je in ieder geval nog het gebruik. Ziet de staatssecretaris dit soort meer creatieve oplossingen ook als een van de mogelijkheden?

Staatssecretaris Jansen:

Ik denk dat mevrouw Koekkoek van Volt terecht een suggestie doet, maar wij gaan de integrale afweging maken bij de Voorjaarsnota. Daarbij zijn alle mogelijkheden in beeld. Dus tot die tijd moet ik helaas vragen om geduld.

Mevrouw Koekkoek (Volt):

Dat vind ik wel echt heel jammer. De Voorjaarsnota is voor ons best dichtbij; daar gaan we over een paar maanden alweer over spreken, maar als jij als ondernemer of als privépersoon denkt dat je die overstap gaat maken, weet je een aantal maanden niet waar je aan toe bent. Dan ga je dat dus niet doen; dan ga je die keuzes niet maken. Ik hoop dus dat de staatssecretaris in ieder geval in het voorjaar veel sneller met alternatief beleid komt, waardoor we niet alleen die versnelling naar vergroening maken, maar waardoor we het mensen vooral ook makkelijk maken, want de goedkoopste en makkelijkste optie moet de groene optie zijn.

Staatssecretaris Jansen:

Misschien als laatste antwoord: de 9% die ik net noemde, is natuurlijk een gemiddelde. Je ziet dat het met name voor de klassen D, E en F wel degelijk al loont om elektrisch te rijden ten opzichte van een andere variant, maar dat geldt inderdaad nog niet voor de hele markt. Dat ben ik met mevrouw Koekkoek eens.

De heer Heutink (PVV):

Al jaren zegt de PVV dat elektrische auto's onbetaalbaar zijn voor de gewone Nederlander. Al jaren zegt onze fractie dat elektrische auto's met of zonder subsidie onbetaalbaar zijn voor de gewone Nederlander. Wat blijkt? Het gelijk valt opnieuw onze kant op. Het duurt vaak eventjes, maar uiteindelijk krijgen wij gelijk. De vraag aan de staatssecretaris is of hij dat beeld herkent en of hij alles op alles wil zetten om

de brandstofauto en dus niet de elektrische auto betaalbaar te houden in ons mooie land.

Staatssecretaris Jansen:

Dank voor deze vraag, zeg ik richting de PVV. Wat dit kabinet beweegt, is dat eigenlijk iedereen gebruik moet kunnen maken van de vorm van vervoer die hij of zij wenst. Dat betekent inderdaad: met een auto, met het openbaar vervoer, met de fiets of lopend. De keuze daarin voor de mensen is vrij. Aan de andere kant zeggen wij ook dat wij wel bepaalde doelstellingen nastreven, zoals in 2035 hoe dan ook verkoop van elektrische voertuigen, maar tot die tijd zul je te maken hebben met meerdere keuzes. De mensen kunnen die keuze uiteindelijk zelf maken.

De heer Heutink (PVV):

Ik hoorde de staatssecretaris net in antwoorden ook zeggen dat hij ten aanzien van de subsidies bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota met een besluit gaat komen. Iedereen weet natuurlijk dat het geven van subsidies aan elektrische auto's hetzelfde is als geld afpakken van de armen en dat geven aan de rijken, want alleen die mensen kunnen elektrische auto's betalen. Ik wil hier vandaag van de staatssecretaris horen dat hij vast blijft houden aan de afbouw van de subsidies op de aanschaf van elektrische auto's.

Staatssecretaris Jansen:

Ik denk dat ik richting de PVV kan aangeven dat we er in ieder geval naar streven om niet de gewone rijder te laten opdraaien voor de kosten van elektrisch rijden. Ik denk dat ik dat hoe dan ook kan toezeggen richting de heer Heutink van de PVV.

De voorzitter:

30 seconden voor de heer Bamenga.

De heer Bamenga (D66):

We zien in Nederland mensen die zich bekommeren om een duurzame wereld, die daar graag een bijdrage aan willen leveren. Dat doen ze op verschillende manieren: door korter te douchen, biologisch voedsel te kopen, maar ook dus door elektrisch te rijden. Juist dat willen we natuurlijk aantrekkelijker maken. Daarom stel ik de staatssecretaris de vraag of hij het eens is met D66 dat het ook de taak is van de overheid om te zorgen dat het maken van duurzamere, schone keuzes goedkoper is dan de fossiele keuzes.

Staatssecretaris Jansen:

Volgens mij is het de taak van de overheid om te zorgen voor een vrij keuzemiddel voor iedereen in het land. Inderdaad, iedereen heeft de keuze tussen elektrisch, benzine of diesel. Kijkend naar de toekomst streven wij natuurlijk naar zo veel mogelijk elektrische voertuigen. Dat is uiteindelijk de ontwikkeling waar de markt naartoe gaat.

De heer Bamenga (D66):

Ik hoor wat de staatssecretaris zegt. We hebben hier eerder ook over gesproken. Ik heb zelf een aantal voorstellen gedaan om te zorgen dat elektrisch rijden voor iedereen toegankelijk is, ook voor mensen met een lager inkomen.

Daar stond de staatssecretaris positief tegenover. Daarom zou ik graag van de staatssecretaris de toezegging willen dat er bij de Voorjaarsnota voor gezorgd kan worden dat in 2026 elektrisch rijden goedkoper is.

Staatssecretaris Jansen:

Wij zullen als kabinet een integrale afweging maken bij de Voorjaarsnota.

De heer Baudet (FVD):

"Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald." Dat is een heel mooi Nederlands spreekwoord. Wij hebben vanaf het allereerste begin, in 2018, gewaarschuwd voor de onbetaalbaarheid van de dramatische Klimaatwet en van die absurde energietransitie. Vandaag bespreken we dat rijden met een benzineauto op alle mogelijke manieren bemoeilijkt wordt, maar dat het ondanks alle accijnzen en belastingen toch nog steeds veel goedkoper is dan elektrisch. Ik wil aan deze staatssecretaris het volgende vragen, en via hem aan het hele kabinet, waar de PVV zo'n belangrijke stem in is. Is dit kabinet of deze staatssecretaris bereid om die klimaatdoelstellingen te heroverwegen, nu we keer op keer, elke week wel weer ...

De voorzitter:

Ja, ja, ja.

De heer Baudet (FVD):

... een voorbeeld zien van de totale absurditeit, de onhaalbaarheid, de onbetaalbaarheid van die voorgenomen energietransitie?

Staatssecretaris Jansen:

De heer Baudet stelt mij een vraag, maar wij zitten met vier partijen in een coalitie. Er zit hier een kabinet en wij voeren het hoofdlijnenakkoord uit. Daarin staan ook klimaatdoelen en die gaan we gewoon met z'n allen proberen te realiseren.

Mevrouw Veltman (VVD):

We hebben ook vernomen dat van de nieuwe voertuigen die in de afgelopen maand verkocht zijn, 40% elektrisch is, 40% hybride en 20% brandstof. Ik hoor dat er best veel somberheid is, ook in het artikel dat aangehaald is, over het aantal auto's en mensen die kunnen kopen. Gelukkig zie je ook wel dat die prijs behoorlijk gedrukt wordt door die enorme verkoop. Mijn vraag gaat over iets wat net heel kort werd aangeraakt. Ziet de staatssecretaris ook dat de verkoop nu ontzettend is gestegen — naast lease ook gewone verkoop — en dat dat gaat helpen om die markt verder op gang te brengen?

Staatssecretaris Jansen:

Jazeker. Marktwerking werkt uitstekend in dit geval. De cijfers die mevrouw Veltman van de VVD aanhaalt, zien met name op toename van hybride. Ik zeg zelf altijd dat dit een halve stap in de goede richting is, want het is onderweg naar elektrisch.

De heer De Hoop (GroenLinks-PvdA):

Het is toch wel heel bijzonder dat openbaar vervoer en elektrisch rijden het komend jaar in dit land weer een stuk duurder worden, maar dat we 1,2 miljard uittrekken voor een accijnsverlaging voor diesel- en benzineauto's, terwijl deze staatssecretaris zelf zegt dat hij wil dat het schone vervoer goedkoper wordt ten opzichte van vervuilend vervoer. Ik zou de staatssecretaris mee willen geven om bij de Voorjaarsnota dan ook te heroverwegen of zo'n accijnsverlaging wel verstandig is. Is het niet veel verstandiger om gericht maatregelen te nemen voor de elektrische auto en om dat niet te doen bij de motorrijtuigenbelasting, om die korting ook niet op te laten lopen tot drie kwart in 2026 en om ook te kijken naar de gewichtsklasse? Juist met wegenbelasting kun je dan een elektrische auto helpen als die zwaar is. Is de staatssecretaris bereid om bij de Voorjaarsnota ook te kijken naar die onderdelen?

Staatssecretaris Jansen:

Wij zullen bij de Voorjaarsnota naar alle aspecten kijken en uiteindelijk daarin een integrale afweging maken.

De voorzitter:

30 seconden voor de heer Grinwis.

De heer Grinwis (ChristenUnie):

Burgers en ondernemers zijn gebaat bij voorspelbaar beleid. Dit kabinet heeft abrupt de lasten voor elektrisch rijden verhoogd, vanaf 2026. Een maand geleden is in dit huis een motie aangenomen met als dictum: verzoekt de regering om in het aangekondigde plan voor hervorming van de autobelasting aan burgers en ondernemers duidelijk te maken dat, vergeleken met rijden op benzine, elektrisch rijden vanaf 2026 aantrekkelijk blijft, ook in de motorrijtuigenbelasting. Dat verzoek is door de Kamer aangenomen. Mijn vraag aan de staatssecretaris is hoe hij deze motie in het voorjaar gaat uitvoeren. Wat is dan zijn inzet?

Staatssecretaris Jansen:

Dat is precies datgene waarover waar wij de komende maanden moeten nadenken, namelijk hoe wij gehoor kunnen geven aan deze motie. Uiteindelijk zult u daar bij de Voorjaarsnota het resultaat van zien.

De heer El Abassi (DENK):

Ik hoorde de staatssecretaris aangeven dat iedereen in Nederland vrij moet kunnen reizen, of het nou gaat om een dieselauto, een benzineauto of een zero-emissieauto, een elektrische auto. Dat is niet waar. Wij hebben net een debat gehad over zero-emissiezones. Daarin hebben we gezien dat busjes of vrachtwagens niet welkom zijn. Dus ik zou de staatssecretaris willen vragen hoe hij dit rijmt met het feit dat vrachtwagens en busjes die rijden op benzine niet welkom zijn in zero-emissiezones?

Staatssecretaris Jansen:

Volgens mij heeft de staatssecretaris net gezegd dat iedereen vrij moet kunnen kiezen of hij elektrisch wil rijden of op benzine of diesel, en of hij het openbaar vervoer wil gebruiken of wil lopen. Dat heb ik gezegd. Volgens mij wordt zo bij de stemmingen duidelijk wat er met betrekking

tot de zero-emissiezones uit gaat komen. U kent het standpunt van het kabinet daarin.

De heer **El Abassi** (DENK):

Om vrij te kunnen kiezen, moet er geen overheid zijn die beperkingen oplegt, namelijk via zero-emissiezones. Maar ik zou de staatssecretaris een andere vraag willen stellen. Ik ben inderdaad benieuwd naar de moties die ingediend zijn. Ik word er niet blij van dat het amendement niet gesteund is. De staatssecretaris heeft aangegeven en beloofd dat er geen zero-emissiezones ingevoerd worden voor personenwagens. Hij heeft gezegd dat dit wettelijk zo verankerd is. Ik heb van de staatssecretaris nog niet gehoord hoe dit wettelijk verankerd is. Wij zien namelijk gemeenten die er een beroep op doen en zeggen dat het wel kan. Kan de staatssecretaris aangeven op basis van welke wet het niet mogelijk is om een zero-emissiezone voor personenauto's in te stellen?

Staatssecretaris **Jansen**:

Ik zal daar voor de heer El Abassi uitgebreid schriftelijk op terugkomen, maar ik weet nog wel welke woorden ik heb gebruikt in het debat laatst daarover, namelijk dat daar een wetswijziging voor nodig is. En dat gaan wij niet doen.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dank aan de staatssecretaris. Tot zover het vragenuurtje. Ik schors enkele minuten. Dan gaan we afscheid nemen van een collega en een nieuwe collega beëdiggen.

De vergadering wordt van 15.01 uur tot 15.07 uur geschorst.